

ЧУРКІНА І.О., магістр НТУ «ХПІ», м. Харків

БАЛАНС ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ: МОЖЛИВОСТІ І СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Ефективне управління основними засобами, дотримання рівноваги між всіма елементами виробничого процесу є необхідною умовою успішної фінансово-господарської діяльності та конкурентоспроможності підприємства.

Балансовий метод – це метод обробки і аналізу статистичних даних, що дозволяє взаємопов'язати ресурси та їх використання, виявити пропорції і взаємозв'язки, що складаються в процесі відтворення. Цей метод служить для відображення співвідношень, пропорцій двох груп взаємозалежних і урівноважених показників, підсумки яких повинні бути тотожними.

Згідно з ПСБО 7, основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить більше ніж один рік.

Використання в обліковій роботі балансів основних засобів веде до підвищення якості облікової роботи.

Баланси основних засобів – це баланси, в яких зіставляються наявні основні засоби з урахуванням їх зносу і вибуття і основні засоби, що вводяться знову.

Балансовий метод дозволяє математично представити фінансово-економічний механізм і його дію на підприємстві.

Баланси основних засобів також є інструментом акумуляції та систематизації інформації для подальшого коефіцієнтного аналізу морального зносу основних засобів, який являє собою передчасне (до закінчення строку фізичної служби) знецінення основних фондів, викликане або здешевленням їх відтворення, або використанням більш продуктивних засобів праці.

Завдяки балансу основних засобів можна розрахувати: коефіцієнт надходження; коефіцієнт оновлення; коефіцієнт вибуття та ліквідації.

Щоб проаналізувати діяльність підприємства за певний період роботи виробляють аналіз за кілька років діяльності підприємства. Вироблений аналіз дозволяє чітко визначити тих чинників, які вплинули на результати своєї роботи, виявити резерви підвищення основних продуктивних показників.

Основним джерелом інформації є дані, які систематизовані в статистичній звітності підприємства. Застосування в якості інструменту обліку та систематизації відомостей про стан і рух основних засобів відповідних балансових схем дозволяє підвищити якість та ефективність облікової роботи з даного напрямку.

Можливості використання балансового методу при проведенні аналітичної роботи не обмежуються власне складанням балансової схеми. Балансовий метод доцільно застосовувати комплексно, для подальшого коефіцієнтного аналізу, а також і як допоміжний засіб при перевірці вихідних даних і правильності аналітичних

розрахунків впливу різних факторів на результуючий показник.

Перспективи подальших досліджень, у даному напрямку можуть бути пов'язані з уточненням механізму взаємоузгодження балансового методу з іншими інструментами планування, зокрема, з факторними моделями аналізу стану і динаміки основних засобів підприємства.